

Ferran Goya

Bases per a una llei de finançament de partits polítics

La Llei qualificada de finançament electoral del 15 de desembre del 2000 no regula el finançament de la vida política si no solament el finançament de l'activitat electoral, sense establir un sostre de despesa per candidat amb el que l'Estat renuncia a crear unes condicions mínimes d'igualtat d'oportunitats davant la contesa electoral. A demés per al funcionament operatiu del dia a dia (finançament regular) dels partits polítics no hi ha, a la legislació andorrana cap previsió d'aportació de fons públics, ni tampoc cap regulació sobre les aportacions privades.

Pensem que aquesta situació és greu perquè, o bé els partits han de reduir dràsticament les despeses que són necessàries per a mantenir els seus contactes internacionals, la formació de militants i simpatitzants i un contacte permanent amb els diferents grups socials per tal de defensar i articular els seus interessos i demandes, o bé ha d'augmentar la pressió sobre els afiliats i càrrecs electes; en el pitjor dels casos podríem pensar que els partits podrien recórrer a pràctiques de corrupció per aconseguir equilibrar els seus comptes. Si els recursos públics no existeixen i els recursos dels afiliats són insuficients els partits han de cercar altres fonts de finançament, de persones o entitats que estan disposades a recolzar les idees del partit amb els seus diners, aquest seria un finançament que no seria corrupte però que no té una regulació.

Penso que hi ha una justificació perquè parlant amb gent diuen: "els partits que s'espavilin", el paper essencial dels partits polítics en un sistema democràtic, tots en beneficiem de la existència de partits polítics, de manera que podem considerar que l'existència dels mateixos és un bé públic - alguns millor que no existissin, però bé, hem de ser demòcrates i pensar que el PLA i els altres també tenen dret a existir-. També pensem que en el finançament dels partits polítics, és necessari que hi participin fons públics, a més a més dels privats i que cal un marc legal.

Inspirant-nos en les línies directrius del Consell d'Europa (Comissió de Venècia) publicades el 6 de desembre de 2000 sistematitzem en aquesta ponència unes bases que permetin una igualtat d'oportunitats en els apartats: finançament operatiu i finançament privat o les campanyes electorals.

En el **finançament operatiu** hi hauria un finançament públic ha de adreçar-se a tots els partits representats al Consell General i als Comuns, i també s'hauria d'assegurar la igualtat d'oportunitats de les diferents forces polítiques, el finançament públic no s'haurà de limitar als partits representats al Consell i als Comuns -penseu el cas de la Massana que ens vam quedar a 6 vots per a tenir un conseller-, s'hauria d'estendre als grups polítics que representen més del 5 % del cens electoral nacional -nosaltres vam representar aproximadament un 19%- o del 12 % d'una circumscripció territorial i que presentin candidats a les eleccions. El finançament es fixarà periòdicament pel Consell General sobre la base de criteris objectius.

El **finançament privat** s'hauria de regular, penseu que a Andorra el finançament regular de l'activitat no hi ha cap fons, però per al finançament de les campanyes electorals fixen un sostre de 6.000 €. A Espanya el sostre que es fixa perquè una empresa subvencioni a un partit polític és de 10 milions de pessetes, és a dir que serien 60.000 €, considero que això és una enormitat, aleshores proposem que la contribució màxima d'una persona física o jurídica a un partit polític no pot superar la quantitat de 3.000 € per any. Les aportacions realitzades per una personalitat jurídica necessitaran l'acord adoptat en la forma deguda pel òrgan social competent, no val

anar a la caixa forta treure 3.000 € i donar-los al partit que es vulgui o a cada partit sinó que això ha de tenir la deguda forma. Es considera com aportació les donacions monetàries, el subministrament de bens, de serveis o qualsevol altre avantatge directe o indirecte, és a dir: “mira, la tirada dels programes electorals ja ho la farà la meua impremta; o jo pagaré ...” no.

La transparència del finançament privat de cada partit ha de ser un objectiu, els partits hauran de publicar els comptes de l'any precedent amb el llistat de les donacions, excepció feta de les cotitzacions ordinàries. Totes les donacions a un partit polític, a llurs llistes, candidats i administradors de campanya d'un import superior a l'import de la cotització ordinària han de ser objecte d'un registre que inclogui la identitat del donant, el qual serà tramés al Tribunal de Comptes, això val i ja està establert així per a les campanyes electorals però s'hauria de fer extensiu si hi ha finançament públic, també s'hauria d'estendre al finançament regular.

Les **campanyes electorals** més o menys seria el que està establert en la llei andorrana però no es parla de sostre i aleshores proposem que els poders públics participen a les despeses de les campanyes amb una subvenció igual al 60% del sostre de despesa, aquest sostre s'establiria per a cada convocatòria d'eleccions. Les aportacions provenint de l'estranger hauran d'ésser prohibides, així com les de empreses que contracten amb l'administració, això l'article 8 de la llei vigent ja ho posa. Hi ha alguna cosa que quan després el Comitè Executiu presenti el Reglament del finançament del Partit podria entrar en contradicció que és la qüestió de les aportacions de l'estranger, evidentment, quan vam redactar aquest article no pensàvem en una aportació entre partits com la Internacional Socialista i el Partit, o la Internacional Liberal i el Partit Liberal.

El **control intern del finançament**. Els estatuts dels partits polítics han de preveure els òrgans de vigilància i de control intern dels comptes de les activitats generals i dels comptes de les campanyes electorals a les quals hi participin, a les campanyes electorals ja tenim l'obligació per la llei i a l'altre ja ho posem als nostres estatuts però per tenir un terreny de joc anivellat per a tots això hauria d'estar per llei que tots els partits ho tinguessin als estatuts com ho tenim ja nosaltres.

El **control de l'Estat sobre el finançament de l'activitat política** s'hauria de donar a través d'un organisme més o menys neutral com és el Tribunal de Comptes, ara ja val per a les campanyes electorals i s'hauria d'estendre a totes les despeses dels partits.

Hem posat un apartat: **Altres condicions**. Alguns països -França amb la llei del 6 de juliol del 2000- castiguen amb una reducció de subvencions els partits que es desvien de l'objectiu de la paritat en la confecció de les llistes electorals, és a dir si tens el 50-50 cobres el que et pertany segons els índexs, i si les llistes que presentes no són paritàries et van descomptant segons la desviació de l'objectiu 50-50 hi ha unes altres condicions: la no admissió de donacions d'entitats de caràcter públic o parapúblic (no estaria bé que la Cambra de Comerç subvencionés al PLA; o les mútues, recordem el cas de la MNEF & Strauss-Khan; o associacions empresarials o de treballadors, no crec que hi hagi cap sindicat que estigui en condicions de subvencionar al PS, però pot haver-hi alguna associació empresarial que estigui disposada a subvencionar a d'altres partits no al nostre.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

Que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata -li tornem a donar feina- que presenti per al proper període de sessions una proposició de llei que reguli el finançament de l'activitat política respectant l'esperit de les bases exposades anteriorment.

Transacció

Eel Grup Parlamentari Socialdemòcrata presentarà una proposta d'acord i iniciarà una reflexió que porti a l'adopció d'un text legal en l'esperit de les directrius expressades anteriorment.